

וְרֵאִיתִי לְחַלֵּק חֶבְרוֹר זֶה לְאַרְבַּעַה עָשָׂר סָפָרִים :

סָפָר רֵאשׁוֹן. אֲכָלֵל בּוֹ כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁהֵן עֵיקָר דֵּת מְשֶׁה רַבֵּנוּ, וְצָרִיךְ אָדָם לִידַע אוֹתָן תַּחֲלַת הַכָּל כְּגוֹן יַחֲדוֹ שְׁמוֹ בְּרוּךְ הוּא, וְאִסּוּר עֲבוּדָה זָרָה. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר הַמִּדָּע.

סָפָר שֵׁנִי. אֲכָלֵל בּוֹ הַמִּצְוֹת שֶׁהֵן תְּדִירוֹת, שֶׁנֶּצְטוּיָנוּ בָּהֶם כָּדֵי לְאַהֲבָה אֶת הַמָּקוֹם וּלְזַכְרוֹ תָּמִיד כְּגוֹן קִרְיַת שְׁמַע, וּתְפִלָּה, וּתְפִלִּין, וּבִרְכוֹת; וּמִילָה בְּכָלֶלֶן, לְפִי שֶׁהִיא אוֹת בְּבִשְׁרָנוּ לְהַזְכִּיר תָּמִיד בְּשַׁעֲהָ שָׂאִין שֵׁם לֹא תְּפִלִּין וְלֹא צִיצִית וְכִיּוּצָא בָּהֶן. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר אֲהָבָה.

סָפָר שְׁלִישִׁי. אֲכָלֵל בּוֹ הַמִּצְוֹת שֶׁהֵם בְּזִמְנִים יְדוּעִים כְּגוֹן שַׁבָּת, וּמוֹעֲדוֹת. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר זִמְנִים.

סָפָר רְבִיעִי. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁלְּבַעִילָה כְּגוֹן קְדוּשִׁין וְגִירוּשִׁין, וַיְבוּם וּחְלִיצָה. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר נָשִׁים.

סָפָר חֲמִישִׁי. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁלְּבִיאוֹת אִסּוּרוֹת, וּמִצְוֹת שֶׁלְּמֵאֲכָלוֹת אִסּוּרוֹת לְפִי שֶׁבְּשְׁנֵי עֲנִינִים הָאֵלוֹ קִדְּשָׁנוּ הַמָּקוֹם וְהַבְּדִילָנוּ מִן הָאֻמּוֹת בְּעֶרְיוֹת וּבְמֵאֲכָלוֹת אִסּוּרוֹת, וּבְשִׁנְיָהֶם נֶאֱמַר "וְאֲבָדֵל אֶתְכֶם מִן-הָעַמִּים" (ויקרא כ,כו), "אֲשֶׁר-הַבְּדִלְתִּי אֶתְכֶם מִן-הָעַמִּים" (ויקרא כ,כד). וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר קִדְּשָׁה.

סָפָר שִׁשִּׁי. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁיִּתְחַיֵּב בָּהֶם מִי שְׁאִסֵּר עֲצֻמוֹ בְּדִבְרֵים כְּגוֹן שְׁבוּעוֹת וּנְגִדְרִים. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר הַפְּלָאָה.

סָפָר שְׁבִיעִי. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁהֵם בְּזֶרַע הָאָרֶץ כְּגוֹן שְׂמֻטִּים וַיּוֹבִלוֹת, וּמַעֲשָׂרוֹת וּתְרוּמוֹת, וְשֶׁאֵר מִצְוֹת הַנִּגְלָלִים עֲמָהֶן מַעֲנִינָם. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר זִרְעִים.

סָפָר שְׁמִינִי. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁהֵן בְּכַנֵּן מְקֻדָּשׁ וְקִרְבָּנוֹת צֶבֶר הַתְּמִידִין. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר עֲבוּדָה.

סָפָר תְּשִׁיעִי. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁהֵם בְּקִרְבָּנוֹת הַיָּחִיד. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר הַקִּרְבָּנוֹת.

סָפָר עֲשִׂירִי. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁהֵן בְּטִהְרוֹת וּטְמָאוֹת. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר טִהְרָה.

סָפָר אֶחָד עָשָׂר. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁבִּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, וַיֵּשׁ בָּהֶן הַזֶּק תַּחֲלָה בְּמִמּוֹן אוֹ בְּגוּף. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר נִזְקִים.

סָפָר שְׁנַיִם עָשָׂר. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת מְכִירָה וּקְנִיָּה. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר קְנִיָּן.

סָפָר שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁבִּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, בְּשֶׁאֵר הַדִּינִין שָׂאִין בְּתַחֲלָתָן הַזֶּק כְּגוֹן שׁוֹמְרִים, וּבַעֲלֵי חוֹבוֹת, וּטְעָנוֹת וּכְפִירוֹת. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר מְשַׁפְּטִים.

סָפָר אַרְבַּעַה עָשָׂר. אֲכָלֵל בּוֹ מִצְוֹת שֶׁהֵן מְסוּרִין לְסִנְהֶדְרִין כְּגוֹן מִיתוֹת בֵּית דִּין, וְקַבְּלַת עֲדוֹת, וְדִין הַמֶּלֶךְ וּמִלְחָמוֹתָיו. וְקִרְאָתִי שֵׁם סָפָר זֶה סָפָר שׁוֹפְטִים.

וְזֶה הוּא חֲלוּק הַלְכוֹת שֶׁלְּחֶבְרוֹר זֶה לְפִי עֲנִינֵי הַסָּפָרִים, וְחֲלוּק הַמִּצְוֹת לְפִי עֲנִינֵי הַהֲלָכוֹת.

סָפָר הַמִּדָּע

הַלְכוֹתָיו חֲמֵשׁ, וְזֶה הוּא סְדוּרָן : הַלְכוֹת יְסוּדֵי הַתּוֹרָה, הַלְכוֹת דְּעוֹת,

הַלְכוֹת תַּלְמוּד תוֹרָה, הַלְכוֹת עֲבוּדָה זָרָה וְחֻקֹּת הַגּוֹיִים, הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה.

הַלְכוֹת יִסּוּדֵי הַתּוֹרָה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן עֶשֶׂר מִצְוֹת שֶׁשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְאַרְבַּע מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרֻטָן: (א) לִידַע שֵׁיִשׁ שֵׁם אֱלֹהִים; (ב) שֶׁלֹּא יַעֲלֶה בְּמַחְשָׁבָה שֵׁיִשׁ שֵׁם אֱלֹהִים זִוְלָתִי ה'; (ג) לִיִּחְדּוֹ; (ד) לֶאֱהָבוֹ; (ה) לִירְאָה מִמֶּנּוּ; (ו) לְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ; (ז) שֶׁלֹּא לַחֲלֹל שְׁמוֹ; (ח) שֶׁלֹּא לֵאבֹד דְּבָרִים שֶׁנִּקְרָא שְׁמוֹ עָלֵיהֶן; (ט) לִשְׁמַע מִן הַנְּבִיא הַמְדַבֵּר בְּשְׁמוֹ; (י) שֶׁלֹּא לִנְסוֹתוֹ.

הַלְכוֹת דְּעוֹת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן אַחַת עֶשְׂרֵה מִצְוֹת חֲמֵשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרֻטָן: (א) לְהַדְמוֹת בְּדַרְכָּיו; (ב) לְהַדְבִּיק בְּיֹדָעָיו; (ג) לֶאֱהָב אֶת רַעִים; (ד) לֶאֱהָב אֶת הַגֵּרִים; (ה) שֶׁלֹּא לִשְׁנֹא אֲחִים; (ו) לְהוֹכִיחַ; (ז) שֶׁלֹּא לְהַלְבִּין פָּנִים; (ח) שֶׁלֹּא לַעֲנוֹת אֶמְלִלִּין; (ט) שֶׁלֹּא לְהִלָּךְ רַכִּיל; (י) שֶׁלֹּא לִנָּקֵם; (יא) שֶׁלֹּא לִנְטֹר.

הַלְכוֹת תַּלְמוּד תוֹרָה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה: (א) לְלַמֵּד תּוֹרָה; (ב) לְכַבֵּד מַלְמֶדֶיהָ וְיֹדְעֶיהָ.

הַלְכוֹת עֲבוּדָה זָרָה וְחֻקֹּת הַגּוֹיִים. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן אַחַת וְחֲמִשִּׁים מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְתִשְׁעַ וְאַרְבָּעִים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרֻטָן: (א) שֶׁלֹּא לִפְנוֹת אַחֵר עֲבוּדָה זָרָה; (ב) שֶׁלֹּא לְתוֹר אַחֵר הִרְהוּר הַלֵּב וּרְאִית הָעֵינַיִם; (ג) שֶׁלֹּא לַגְדֹּף; (ד) שֶׁלֹּא יַעֲבֹד אוֹתָהּ בְּדֶרֶךְ עֲבוּדָתָהּ; (ה) שֶׁלֹּא יִשְׁתַּחֲוֶה לָּהּ; (ו) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת פֶּסֶל לַעֲצָמוֹ; (ז) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת פֶּסֶל אֶפְלוֹ לְאַחֲרִים; (ח) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת צוּרוֹת אֶפְלוֹ לְנוֹאִי; (ט) שֶׁלֹּא לְהַדִּיחַ אַחֲרִים אַחֲרֶיהָ; (י) לְשַׂרֵּף עֵיר הַנִּדְחָת; (יא) שֶׁלֹּא לִבְנוֹתָהּ; (יב) שֶׁלֹּא לְהִנּוֹת מִכָּל מְמוֹנָה; (יג) שֶׁלֹּא לְהַסִּית יַחִיד לְעִבְדָּהּ; (יד) שֶׁלֹּא לֶאֱהָב הַמַּסִּית; (טו) שֶׁלֹּא לַעֲזֹב שְׁנֵאתוֹ; (טז) שֶׁלֹּא לְהַצִּילוֹ; (יז) שֶׁלֹּא לְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת; (יח) שֶׁלֹּא יִמְנַע מִלְלַמֵּד עָלָיו חוֹבָה; (יט) שֶׁלֹּא לְהַתְנַבֵּא בְּשֵׁמָהּ; (כ) שֶׁלֹּא לִשְׁמַע מִן הַמְתַּנַּבֵּא בְּשֵׁמָהּ; (כא) שֶׁלֹּא לְהַתְנַבֵּא בְּשֵׁקֶר, וְאֶפְלוֹ בְּשֵׁם ה'; (כב) שֶׁלֹּא לְגוֹר מִהַרְיגַת נְבִיא שֵׁקֶר; (כג) שֶׁלֹּא לִשְׁבַע בְּשֵׁם עֲבוּדָה זָרָה; (כד) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת אוֹב; (כה) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת יִדְעוֹנִי; (כו) שֶׁלֹּא לְהַעֲבִיר לַמֶּלֶךְ; (כז) שֶׁלֹּא לְהַקִּים מִצְבָּה; (כח) שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּחֲוֹת עַל אֶבֶן מִשְׁפִּית; (כט) שֶׁלֹּא לִטַּע אֶשְׁרָה; (ל) לֵאבֹד עֲבוּדָה זָרָה וְכָל הַנַּעֲשֵׂה בְּשִׁבִּילָהּ; (לא) שֶׁלֹּא לְהִנּוֹת בַּעֲבוּדָה זָרָה וּבְכָל מִשְׁמָשִׁיָּהּ; (לב) שֶׁלֹּא לְהִנּוֹת בְּצַפּוּיִי נַעֲבָד; (לג) שֶׁלֹּא לְכַרֵּת בְּרִית לְעוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה; (לד) שֶׁלֹּא לְחַן עָלֵיהֶם; (לה) שֶׁלֹּא יִשְׁבוּ בְּאַרְצָנוּ; (לו) שֶׁלֹּא לְהַדְמוֹת בְּמִנְהַגוֹתָם וּבְמַלְבוּשָׁם; (לז) שֶׁלֹּא לִנְחֹשׁ; (לח) שֶׁלֹּא לְקַסֵּם; (לט) שֶׁלֹּא לַעֲוֹן; (מ) שֶׁלֹּא לְחַבֵּר חֶבֶר; (מא) שֶׁלֹּא לְדַרֵּשׁ אֶל הַמֵּתִים; (מב) שֶׁלֹּא לִשְׁאֹל בְּאוֹב; (מג) שֶׁלֹּא לִשְׁאֹל בְּיִדְעוֹנִי; (מד) שֶׁלֹּא לִכְשֹׁף; (מה) שֶׁלֹּא לְהַקִּיף פֶּאת רֹאשׁ; (מו) שֶׁלֹּא לְהַשְׁחִית פֶּאת הַזֶּקֶן; (מז) שֶׁלֹּא יַעֲדָה אִישׁ עַדִּי אִשָּׁה; (מח) שֶׁלֹּא תַעֲדָה אִשָּׁה עַדִּי אִישׁ; (מט) שֶׁלֹּא לְכַתֵּב קַעֲקַע; (נ) שֶׁלֹּא לְהַתְגוֹדֵד; (נא) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת קֶרֶחַה עַל מֵת.

הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא שִׁיִּשׁוּב הַחוּטָא מַחְטָאוֹ לְפָנָי ה', וְיִתְּוֶדָה.

נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַנִּכְלָלוֹת בְּסִפְרֵי זֶה, חֲמֵשׁ וְשִׁבְעִים שֶׁשׁ עֶשְׂרֵה מִהֶן מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְתִשְׁעַ וְחֲמִשִּׁים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

סֵפֶר אֶהֱבָה

הַלְכוֹתָיו שֶׁשׁ, וְזֶה הוּא סְדוּרָן: הַלְכוֹת קְרִית שְׁמַע, הַלְכוֹת תַּפְלָה

ובִּרְכַּת כּוֹהֲנִים, הַלְכוֹת תְּפִלִּין וּמְזוּזָה וּסְפֵר תּוֹרָה, הַלְכוֹת צִיצִית, הַלְכוֹת בְּרָכוֹת, הַלְכוֹת מִלָּה.

הַלְכוֹת קִרְיַת שְׁמַע. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לְקִרְיַת שְׁמַע פְּעָמִים בַּיּוֹם.

הַלְכוֹת תְּפִלָּה וּבִרְכַּת כּוֹהֲנִים. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה : (א) לַעֲבֹד אֶת ה' בַּתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם ; (ב) לְבָרֵךְ כּוֹהֲנִים אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם.

הַלְכוֹת תְּפִלִּין וּמְזוּזָה וּסְפֵר תּוֹרָה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן חֲמֵשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן : (א) לַהֲיוֹת תְּפִלִּין עַל הָרֹאשׁ ; (ב) לְקַשֵּׁר עַל הַיָּד ; (ג) לְקַבֵּעַ מְזוּזָה בַּפֶּתַח הַשְּׁעָרִים ; (ד) לְכַתֵּב כָּל אִישׁ סֵפֶר תּוֹרָה לְעַצְמוֹ ; (ה) לְכַתֵּב הַמֶּלֶךְ סֵפֶר שְׁנֵי לְעַצְמוֹ כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ שְׁנֵי סִפְרֵי תּוֹרָה.

הַלְכוֹת צִיצִית. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לַעֲשׂוֹת צִיצִית עַל כִּנְפֵי הַכֶּסֶת. הַלְכוֹת בְּרָכוֹת. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לְבָרֵךְ אֶת שְׁמוֹ אַחֵר אֲכִילָה. הַלְכוֹת מִלָּה. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לְמוֹל אֶת הַזְּכָרִים בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַנִּכְלָלוֹת בְּסֵפֶר זֶה, אַחַת עֲשָׂרָה מִצְוֹת עֲשֵׂה.

סֵפֶר זְמָנִים

הַלְכוֹתָיו עֶשֶׂר, וְזֶה הוּא סְדוּרָן : הַלְכוֹת שַׁבָּת, הַלְכוֹת עֲרוּבִין, הַלְכוֹת שְׁבִיתַת עֶשְׂרִי, הַלְכוֹת שְׁבִיתַת יוֹם טוֹב, הַלְכוֹת חֲמִץ וּמָצָה, הַלְכוֹת שׁוֹפָר וְסִכָּה וְלוּלָב, הַלְכוֹת שְׁקָלִים, הַלְכוֹת קִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ, הַלְכוֹת תַּעֲנִיּוֹת, הַלְכוֹת מְגִלָּה וַחֲנֻכָּה.

הַלְכוֹת שַׁבָּת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן חֲמֵשׁ מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשְׁלוֹשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן : (א) לְשַׁבֵּת בַּשְּׁבִיעִי ; (ב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ג) שְׁלֹא לַעֲנֹשׁ בַּשַּׁבָּת ; (ד) שְׁלֹא לַצָּאת חוּץ לְגִבּוֹל בַּשַּׁבָּת ; (ה) לְקַדֵּשׁ הַיּוֹם בְּזִכְרֶיהָ.

הַלְכוֹת עֲרוּבִין. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים וְאִינָה מִן הַמִּנְיָן.

הַלְכוֹת שְׁבִיתַת עֶשְׂרִי. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן אַרְבַּע מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשְׁתֵּי מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן : (א) לְשַׁבֵּת בּוֹ מִמְּלָאכָה ; (ב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ג) לְהַתְּעַנּוֹת בּוֹ ; (ד) שְׁלֹא לֵאכֹל וְלִשְׁתּוֹת בּוֹ.

הַלְכוֹת שְׁבִיתַת יוֹם טוֹב. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מִצְוֹת שֵׁשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן : (א) לְשַׁבֵּת בְּרֹאשׁוֹן שְׁלֹפְסֹח ; (ב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ג) לְשַׁבֵּת בַּשְּׁבִיעִי שְׁלֹפְסֹח ; (ד) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ה) לְשַׁבֵּת בַּיּוֹם חֹג הַשְּׁבוּעוֹת ; (ו) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ז) לְשַׁבֵּת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה ; (ח) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ט) לְשַׁבֵּת בְּרֹאשׁוֹן שְׁלֹחַג הַסִּכּוֹת ; (י) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (יא) לְשַׁבֵּת בַּשְּׁמִינִי שְׁלֹחַג ; (יב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה.

הַלְכוֹת חֲמִץ וּמָצָה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁמוֹנֶה מִצְוֹת שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְחֲמֵשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן : (א) שְׁלֹא לֵאכֹל חֲמִץ בַּיּוֹם אַרְבַּעַת עָשָׂר מִחֲצוֹת הַיּוֹם וּלְמַעַלָּה ; (ב) לְהַשְׁבִּית שְׂאֹר מֵאַרְבַּעַת עָשָׂר ; (ג) שְׁלֹא לֵאכֹל חֲמִץ כָּל שַׁבָּעָה ; (ד) שְׁלֹא לֵאכֹל תַּעֲרֹכַת חֲמִץ כָּל שַׁבָּעָה ; (ה) שְׁלֹא יִרְאֶה חֲמִץ כָּל שַׁבָּעָה ; (ו) שְׁלֹא יִמָּצֵא חֲמִץ כָּל שַׁבָּעָה ; (ז) לֵאכֹל מָצָה בְּלִילֵי הַפֶּסַח ; (ח) לְסַפֵּר בִּיצִיאת מִצְרַיִם בְּאוֹתוֹ הַלִּילָה.

הַלְכוֹת שׁוֹפָר וְסִכָּה וְלוּלָב. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה ; וְזֶה הוּא

פָּרָטָן: (א) לְשִׁמְעַ קוֹל שׁוֹפָר בְּאַחַד בְּתִשְׁרִי; (ב) לִישָׁב בְּסִכָּה שְׁבַעַת יְמֵי הַחָג; (ג) לְטַל לֹלֶב בַּמִּקְדָּשׁ כָּל שְׁבַעַת יְמֵי הַחָג.

הַלְכוֹת שְׁקָלִים. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לִתֵּן כָּל אִישׁ מִחֲצִית הַשְּׁקָל בְּכָל שָׁנָה.

הַלְכוֹת קָדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לַחֲשֹׁב וְלִידַע וְלִקְבֹּעַ בְּאַיִזָּה יוֹם הוּא תַּחֲלֵת כָּל חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ מִחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה.

הַלְכוֹת תַּעֲנִיּוֹת. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לְהַתְעַנּוֹת וְלִזְעַק לִפְנֵי ה' בַּעַת כָּל צָרָה גְּדוֹלָה שֶׁתְּבוֹא עַל הַצָּבוֹר.

הַלְכוֹת מַגֵּלָה וְחִנּוּכָה. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה מִדְּבָרֵי סוּפְרִים, וְאַיִנָּם מִן הַמִּנְיָן.

נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁלַּתּוֹרָה הַנִּכְלָלוֹת בְּסִפְרֵי זֶה, חֲמֵשׁ וּשְׁלוּשִׁים תִּשְׁעַ עֲשָׂרָה מֵהֶן מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ עֲשָׂרָה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְיֵשׁ בּוֹ שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת מִדְּבָרֵי סוּפְרִים.

סֵפֶר נָשִׁים

הַלְכוֹתָיו חֲמֵשׁ, וְזֶה הוּא סְדוּרָן: הַלְכוֹת אִישׁוֹת, הַלְכוֹת גְּרוּשִׁין, הַלְכוֹת יְבוּם וְחִלּוּצָה, הַלְכוֹת נַעֲרָה בְּתוּלָה, הַלְכוֹת סוּטָה.

הַלְכוֹת אִישׁוֹת. יֵשׁ בְּכָלֶלָן אַרְבַּע מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּי מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרָטָן: (א) לִשְׂאֵ אִשָּׁה בְּכַתְּבָהּ וּקְדוּשִׁין; (ב) שְׁלֹא תִבְעַל אִשָּׁה בְּלֹא כַתְּבָהּ וּקְדוּשִׁין; (ג) שְׁלֹא יִמְנַע שָׂאֵר כָּסוֹת וְעוֹנָה; (ד) לִפְרוֹת וְלִרְבוֹת מִמֶּנָּה.

הַלְכוֹת גְּרוּשִׁין. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שְׁתֵּי מִצְוֹת: (א) מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְהִיא שְׁיִגְרֶשׁ הַמִּגְרֶשׁ בְּסִפְרֵי; (ב) שְׁלֹא יַחְזִיר גְּרוּשָׁתוֹ מִשְׁנִשְׂאָתָה.

הַלְכוֹת יְבוּם וְחִלּוּצָה. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְאַחַת מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרָטָן: (א) לְיָבֵם; (ב) לְחָלֵץ; (ג) שְׁלֹא תִנָּשֵׂא יְבָמָה לְאִישׁ זָר עַד שֶׁתִּסּוֹר רִשּׁוֹת הַיָּבֵם מֵעָלֶיהָ.

הַלְכוֹת נַעֲרָה בְּתוּלָה. יֵשׁ בְּכָלֶלָן חֲמֵשׁ מִצְוֹת שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּי מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרָטָן: (א) לְקַנֵּס הַמִּפְתָּה; (ב) שְׁיִשָּׂא הָאוֹנֵס אֶנְוִסָתוֹ; (ג) שְׁלֹא יִגְרֶשׁ הָאוֹנֵס; (ד) שֶׁתִּשָּׁב אִשָּׁת מוֹצִיאָה שֶׁם רָע תַּחַת בַּעֲלָהּ לְעוֹלָם; (ה) שְׁלֹא יִגְרֶשׁ מוֹצִיאָה שֶׁם רָע אֶת אִשָּׁתוֹ.

הַלְכוֹת סוּטָה. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת אַחַת מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרָטָן: (א) לַעֲשׂוֹת לְסוּטָה כְּתוּרַת הַקְּנָאוֹת הַסְּדוּרָה בְּתוּרָה; (ב) שְׁלֹא לִתֵּן שֶׁמֶן עַל קֶרֶבֶנָה; (ג) שְׁלֹא לִתֵּן עָלָיו לְבוֹנָה.

נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַנִּכְלָלוֹת בְּסִפְרֵי זֶה, שִׁבְעַ עֲשָׂרָה מֵהֶן תִּשְׁעַ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁמוֹנֶה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

סֵפֶר קִדְּשָׁה

הַלְכוֹתָיו שְׁלוֹשׁ, וְזֶה הוּא סְדוּרָן: הַלְכוֹת אִסּוּרֵי בִיאָה, הַלְכוֹת מֵאֲכָלוֹת אִסּוּרוֹת, הַלְכוֹת שְׁחִיטָה.

הַלְכוֹת אִסּוּרֵי בִיאָה. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שִׁבְעַ וּשְׁלוּשִׁים מִצְוֹת אַחַת מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ וּשְׁלוּשִׁים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרָטָן: (א) שְׁלֹא לְבוֹא עַל הָאֵם; (ב) שְׁלֹא לְבוֹא עַל אִשָּׁת הָאָב; (ג) שְׁלֹא לְבַעַל אֲחֹת; (ד) שְׁלֹא לְבַעַל בֵּת אִשָּׁת אָב; (ה) שְׁלֹא לְבַעַל בֵּת הַבֵּן; (ו) שְׁלֹא לְבַעַל

בת ; (י) שלא לבעל פת הבת ; (ח) שלא לשא אשה ובתה ; (ט) שלא לשא אשה ובת בנה ; (י) שלא לשא אשה ובת בתה ; (יא) שלא לבעל אחות אב ; (יב) שלא לבעל אחות אם ; (יג) שלא לבעל אשת אחי האב ; (יד) שלא לבעל אשת הבן ; (טו) שלא לבעל אשת אח ; (טז) שלא לבעל אחות אשתו ; (יז) שלא לשכב עם בהמה ; (יח) שלא תביא אשה בהמה עליה ; (יט) שלא לשכב עם זכר ; (כ) שלא לגלות ערות אב ; (כא) שלא לגלות ערות אחי אב ; (כב) שלא לבעל אשת איש ; (כג) שלא לבעל נדה ; (כד) שלא להתחתן בגויים ; (כה) שלא יבוא עמוני ומואבי בקהל ; (כו) שלא להרחיק דור שלישי מצרי מלבוא בקהל ; (כז) שלא להרחיק דור שלישי אדומי מלבוא בקהל ; (כח) שלא יבוא ממזר בקהל ; (כט) שלא יבוא סרים בקהל ; (ל) שלא לסרס זכר, אפלו בהמה חיה ועוף ; (לא) שלא ישא ביהן גדול אלמנה ; (לב) שלא יבעל ביהן גדול אלמנה, אפלו בלא נשואין ; (לג) שישא ביהן גדול בתולה בנערותה ; (לד) שלא ישא ביהן גרושה ; (לה) שלא ישא זונה ; (לו) שלא ישא חללה ; (לז) שלא יקרב אדם לאחת מכל העריות, ואף על פי שלא בעל.

הלכות מאכלות אסורות. יש בכללן שמונה ועשרים מצוות ארבע מצוות עשה, וארבע ועשרים מצוות לא תעשה ; וזה הוא פרטן : (א) לבדק בסימני בהמה וחייה להבדיל בין טמאה לטהורה ; (ב) לבדק בסימני העוף להבדיל בין טמא לטהור ; (ג) לבדק בסימני חגבים להבדיל בין טמא לטהור ; (ד) לבדק בסימני דגים להבדיל בין טמא לטהור ; (ה) שלא לאכל בהמה וחייה טמאה ; (ו) שלא לאכל עוף טמא ; (ז) שלא לאכל דגים טמאים ; (ח) שלא לאכל שרץ העוף ; (ט) שלא לאכל שרץ הארץ ; (י) שלא לאכל רמש הארץ ; (יא) שלא לאכל תולעת הפרות כשתצא לארץ ; (יב) שלא לאכל שרץ המים ; (יג) שלא לאכל נבלה ; (יד) שלא להנות בשור הנסקל ; (טו) שלא לאכל טרפה ; (טז) שלא לאכל אבר מן החי ; (יז) שלא לאכל דם ; (יח) שלא לאכל חלב בהמה טהורה ; (יט) שלא לאכל גיד הנשה ; (כ) שלא לאכל בשר בחלב ; (כא) שלא לבשלו ; (כב) שלא לאכל לחם תבואה חדשה ; (כג) שלא לאכל קלי מן החדש ; (כד) שלא לאכל פרמל מן החדש ; (כה) שלא לאכל ערלה ; (כו) שלא לאכל פלאי הפרם ; (כז) שלא לאכל טבל ; (כח) שלא לשתות יין נסך.

הלכות שחיטה. יש בכללן חמש מצוות שלוש מצוות עשה, ושתיים מצוות לא תעשה ; וזה הוא פרטן : (א) לשחט ואחר כך יאכל ; (ב) שלא לשחט אותו ואת בנו ביום אחד ; (ג) לכסות דם חיה ועוף ; (ד) שלא לקח האם על הבנים ; (ה) לשלח האם, אם לקחה על הבנים.

נמצאו כל המצוות הנכללות בספר זה, שבעים מהן שמונה מצוות עשה, ושתיים וששים מצוות לא תעשה.

ספר הפלאה

הלכותיו ארבע, וזה הוא סדורן : הלכות שבועות, הלכות נדרים, הלכות נזירות, הלכות ערכין וחרמין.

הלכות שבועות. יש בכללן חמש מצוות אחת מצות עשה, וארבע מצוות לא תעשה ; וזה הוא פרטן : (א) שלא לשבע בשמו לשקר ; (ב) שלא לשא שמו לשוא ; (ג) שלא לכפר בפקדון ; (ד) שלא לשבע על כפירת ממון ; (ה) לשבע בשמו באמת.

הלכות נדרים. יש בכללן שלוש מצוות שתי מצוות עשה, ואחת מצוות לא תעשה ; וזה הוא פרטן : (א) שישמר מוצא שפתיו ויעשה

כְּמוֹ שְׁנָדָר; (ב) שְׁלֹא יַחַל דְּבָרוֹ; (ג) שְׁיוּפֹר הַנָּדָר אוֹ הַשְּׁבוּעָה, וְזֶה הוּא דִין הַפֶּר הַנְּדָרִים הַמְּפָרֵשׁ בְּתוֹרָה שְׂבֻכָתָב.

הַלְכוֹת נְזִירוֹת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן עֶשֶׂר מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשְׁמוֹנֶה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) שְׁיִגְדֹל הַנָּזִיר פָּרַע; (ב) שְׁלֹא יִגְלַח שְׁעָרוֹ כָּל יְמֵי נְזָרוֹ; (ג) שְׁלֹא יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יַיִן וְלֹא תַעֲרֹבֶת יַיִן, וְאָפְלוּ חֻמֵּץ שְׁלֵהֶן; (ד) שְׁלֹא יֹאכַל עֲנָבִים לַחִים; (ה) שְׁלֹא יֹאכַל צְמוּקִים; (ו) שְׁלֹא יֹאכַל חֲרָצִימִים; (ז) שְׁלֹא יֹאכַל זֹגִינִין; (ח) שְׁלֹא יִפְנֹס לֵאמֹל הַמֵּת; (ט) שְׁלֹא יִטְמֵא לַמֵּתִים; (י) שְׁיִגְלַח עַל הַקְּרִבָּנוֹת, בְּשִׁישָׁלִים נְזִירוֹתוֹ אוֹ בְּשִׁיטְמָא.

הַלְכוֹת עֲרֻכִּין וְחֲרָמִין. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שִׁבְעַת מִצְוֹת חֲמֵשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשְׁתֵּים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) לְדוֹן בְּעֲרֻכֵי אָדָם כְּאֲשֶׁר מְפָרֵשׁ בְּתוֹרָה, וְזֶה הוּא דִין עֲרֻכֵי אָדָם; (ב) דִּין עֲרֻכֵי בְּהֵמָה; (ג) דִּין עֲרֻכֵי בְּתִים; (ד) דִּין עֲרֻכֵי שְׂדוֹת; (ה) דִּין מַחֲרִים נִכְסֵיוֹ; (ו) שְׁלֹא יִמְכֹּר חֶרֶם; (ז) שְׁלֹא יִגְאֹל חֶרֶם.

נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַנִּכְלָלוֹת בְּסִפְרָא זֶה, חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים עֶשֶׂר מִהֶן מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

סִפְרָא זִרְעִים

הַלְכוֹתָיו שִׁבְעַת, וְזֶה הוּא סְדוּרָן: הַלְכוֹת כְּלָאִים, הַלְכוֹת מִתְּנוֹת עֲנִיִּים, הַלְכוֹת תְּרוּמוֹת, הַלְכוֹת מַעֲשָׂרוֹת, הַלְכוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְנֹטֵעַ רְבִיעִי, הַלְכוֹת בְּכוֹרִים וְשֶׁאֵר מִתְּנוֹת כְּהֵנָה שְׂבֻגְבוּלִין, הַלְכוֹת שְׂמִטָּה וְיוֹבֵל.

הַלְכוֹת כְּלָאִים. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן חֲמֵשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) שְׁלֹא לְזַרֵּעַ זִרְעִים כְּלָאִים; (ב) שְׁלֹא לְזַרֵּעַ תְּבוּאָה אוֹ יֶרֶק בִּכְרָם; (ג) שְׁלֹא לְהַרְבִּיעַ בְּהֵמָה כְּלָאִים; (ד) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת מְלֶאכָה בְּכִלְאֵי בְּהֵמָה כְּאֶחָד; (ה) שְׁלֹא לְלַבֵּשׁ כְּלָאִים.

הַלְכוֹת מִתְּנוֹת עֲנִיִּים. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת שִׁבְעַת מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) לְהַנִּיחַ פָּאָה; (ב) שְׁלֹא יִכְלֶה הַפָּאָה; (ג) לְהַנִּיחַ לֶקֶט; (ד) שְׁלֹא יִלְקֹט הַלֶּקֶט; (ה) לַעֲזֹב עוֹלָלוֹת בִּכְרָם; (ו) שְׁלֹא יַעֲזִיל הַכְּרָם; (ז) לַעֲזֹב פֶּרֶט הַכְּרָם; (ח) שְׁלֹא יִלְקֹט פֶּרֶט הַכְּרָם; (ט) לְהַנִּיחַ הַשְּׂכֵחָה; (י) שְׁלֹא יֵשׁוּב לְקַחַת הַשְּׂכֵחָה; (יא) לְהַפְרִישׁ מַעֲשֵׂר לְעֲנִיִּים; (יב) לִתֵּן צִדְקָה כְּמִסַּת יָד; (יג) שְׁלֹא יֵאמָץ לִבּוֹ עַל הָעֲנִי.

הַלְכוֹת תְּרוּמוֹת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁמוֹנֶה מִצְוֹת שְׁתֵּים מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה גְּדוּלָּה; (ב) לְהַפְרִישׁ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר; (ג) שְׁלֹא יִקְדִּים תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת זֶה לְזֶה, אֲלֹא יַפְרִישׁ עַל הַסֹּדֶר; (ד) שְׁלֹא יֹאכַל זֶר תְּרוּמָה; (ה) שְׁלֹא יֹאכַל אָפְלוּ תוֹשֵׁב כּוֹהֵן אוֹ שִׁכִּירוֹ תְּרוּמָה; (ו) שְׁלֹא יֹאכַל עֶרֶל תְּרוּמָה; (ז) שְׁלֹא יֹאכַל כּוֹהֵן טָמֵא תְּרוּמָה; (ח) שְׁלֹא תֹאכַל חֲלָלָה תְּרוּמָה, וְלֹא מוֹרֵם מִן הַקֹּדְשִׁים.

הַלְכוֹת מַעֲשֵׂר. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לְהַפְרִישׁ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מִשְׁנֵי הַזְרִיעָה וּלְתַנּוֹ לְלוּיִים.

הַלְכוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְנֹטֵעַ רְבִיעִי. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן תְּשַׁע מִצְוֹת שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) לְהַפְרִישׁ מַעֲשֵׂר שְׁנִי; (ב) שְׁלֹא לְהוֹצִיא דָּמִיו בְּשֶׁאֵר צִרְכֵי הָאָדָם, חוּץ מֵאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וְסִיכָה; (ג) שְׁלֹא לְאָכְלוֹ בְּטָמְאָה; (ד) שְׁלֹא לְאָכְלוֹ בְּאֲנִינּוֹת; (ה) שְׁלֹא לְאָכְל מַעֲשֵׂר שְׁנִי שֶׁלְדָגָן חוּץ לִירוּשָׁלַיִם; (ו) שְׁלֹא לְאָכְל מַעֲשֵׂר תִירוֹשׁ חוּץ לִירוּשָׁלַיִם; (ז) שְׁלֹא לְאָכְל מַעֲשֵׂר יִצְהָר חוּץ לִירוּשָׁלַיִם;

(ח) להיות נטע רבעי כלו קדש, ודינו להאכל בירושלים לבעליו
כמעשר שני לכל דבר; (ט) להתודות ודוי המעשר.

הלכות בכורים עם שאר מתנות כהנה שפגבולין. יש בכללן תשע
מצוות שמונה מצוות עשה, ואחת מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן:
(א) להפריש בכורים ולהעלותן למקדש; (ב) שלא יאכל הכוהן
בכורים חוץ לירושלים; (ג) לקרות עליהן; (ד) להפריש חלה לכוהן;
(ה) לתת זרוע ולחיים וקבה לכוהן; (ו) לתן לו ראשית הגז; (ז) לפדות
בכור הבן ולתן פדיונו לכוהן; (ח) לפדות פטר חמור ולתן פדיונו
לכוהן; (ט) לערף פטר חמור, אם לא רצה לפדותו.

הלכות שמטה ויוכל. יש בכללן שתים ועשרים מצוות תשע מצוות
עשה, ושלוש עשרה מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) שתשבת
הארץ ממלאכה בשביעית; (ב) שלא יעבד עבודת הארץ בשנה זו;
(ג) שלא יעבד עבודת האילן בשנה זו; (ד) שלא יקצר הספיח כנגד
הקוצרים; (ה) שלא יבצר הנזירים כנגד הבוצרים; (ו) שישמיט מה
שתוציא הארץ; (ז) שישמיט כל הלואתו; (ח) שלא יגש ולא יתבע
הלואה; (ט) שלא ימנע מלהלוות קדם השמטה כדי שלא יאבד
ממונו; (י) לספר שנים שבע שבע; (יא) לקדש שנת החמשים; (יב)
לתקע בשופר בעשירי לתשרי כדי לצאת עבדים חפשיים; (יג) שלא
תעבד אדמה בשנה זו; (יד) שלא יקצר ספיחה כנגד הקוצרים; (טו)
שלא יבצר נזיריה כנגד הבוצרים; (טז) לתן גאלה לארץ בשנה זו,
והוא דין שדה אחזה ושדה מקנה; (יז) שלא תמכר הארץ לצמיתות;
(יח) דין בתי ערי חומה; (יט) שלא ינחל כל שבט לוי בארץ ישראל,
אלא נותנין להם ערים מתנה לשבת בהם; (כ) שלא יקח שבט לוי
חלק בבזה; (כא) לתן ללויים ערים לשבת ומגרשיהם; (כב) שלא
ימכר מגרש עריהם, אלא גואלין לעולם בין לפני היוכל בין לאחר
היוכל.

נמצאו כל המצוות הנכללות בספר זה, שבע וששים מהן שלוששים
מצוות עשה, ושבע ושלושים מצוות לא תעשה.

ספר עבודה

הלכותיו תשע, וזה הוא סדורן: הלכות בית הבחירה, הלכות כלי
המקדש והעובדים בו, הלכות ביאת המקדש, הלכות אסורי מזבח,
הלכות מעשה הקרבנות, הלכות תמידין ומוספין, הלכות פסולי
המקדשין, הלכות עבודת יום הכפורים, הלכות מעילה.

הלכות בית הבחירה. יש בכללן שש מצוות שלוש מצוות עשה,
ושלוש מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) לבנות מקדש; (ב)
שלא לבנות המזבח גזית; (ג) שלא לעלות במעלות עליו; (ד) ליראה
מן המקדש; (ה) לשמר את המקדש סביב; (ו) שלא להשבית שמירת
המקדש.

הלכות כלי המקדש והעובדים בו. יש בכללן ארבע עשרה מצוות
שש מצוות עשה, ושמונה מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א)
לעשות שמן המשחה; (ב) שלא לעשות כמותו; (ג) שלא לסוך ממנו;
(ד) שלא לעשות כמתכנת הקטרת; (ה) שלא להקטיר על מזבח הזהב
חוץ מן הקטרת; (ו) לשאת הארון על הפתך; (ז) שלא יסורו הבדים
ממנו; (ח) שיעבד הלוי במקדש; (ט) שלא יעשה אחד במלאכת חברו
במקדש; (י) לקדש הכוהן לעבודה; (יא) שיהיו כל המשמרות שוות
ברגלים; (יב) ללבש בגדי כהנה לעבודה; (יג) שלא יקרע המעיל; (יד)
שלא יזח החשן מעל האפוד.

הלכות ביאת המקדש. יש בכללן חמש עשרה מצוות שתי מצוות עשה, ושלוש עשרה מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) שלא יפנס כוהן שפור למקדש; (ב) שלא יפנס לו כוהן פרוע ראש; (ג) שלא יפנס לו כוהן קרוע בגדים; (ד) שלא יפנס כוהן בכל עת אל ההיכל; (ה) שלא יצא כוהן מן המקדש בשעת העבודה; (ו) לשלח טמאים מן המקדש; (ז) שלא יפנס טמא למקדש; (ח) שלא יפנס טמא להר הבית; (ט) שלא ישמש טמא; (י) שלא ישמש טבול יום; (יא) לקדש העובד ידיו ורגליו; (יב) שלא יפנס בעל מום להיכל ולמזבח; (יג) שלא יעבד בעל מום; (יד) שלא יעבד בעל מום עובר; (טו) שלא יעבד זר.

הלכות אסורי מזבח. יש בכללן ארבע עשרה מצוות ארבע מצוות עשה, ועשר מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) להקריב כל הקרבנות תמימין; (ב) שלא להקדיש בעל מום למזבח; (ג) שלא ישחט; (ד) שלא יזרק דמו; (ה) שלא יקטיר חלב; (ו) שלא יקריב בעל מום עובר; (ז) שלא יקריב בעל מום, אפלו בקרבנות הגויים; (ח) שלא יטיל מום בקדשים; (ט) לפדות פסולי המקדשין; (י) להקריב מיום השמיני והלאה, וקדם זמן זה הוא הנקרא מחסר זמן ואין מקריבין אותו; (יא) שלא להקריב אתנן ומחיר; (יב) שלא להקטיר שאור ודבש; (יג) למלח כל הקרבנות; (יד) שלא להשבית המלח מעל הקרבנות.

הלכות מעשה הקרבנות. יש בכללן שלוש ועשרים מצוות עשר מצוות עשה, ושלוש עשרה מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) לעשות העולה כמעשיה הכתובים על הסדר; (ב) שלא לאכל בשר העולה; (ג) סדר החטאת; (ד) שלא לאכל מבשר חטאת הפנימית; (ה) שלא יבדיל בחטאת העוף; (ו) סדר האשם; (ז) שיאכלו הכוהנים בשר קדשי הקדשים במקדש; (ח) שלא יאכלום חוץ לעזרה; (ט) שלא יאכל זר מקדשי קדשים; (י) סדר השלמים; (יא) שלא לאכל בשר קדשים קלים קדם זריקת דמים; (יב) לעשות כל מנחה כסדר מעשיה הכתובין בתורה; (יג) שלא ישים שמן על מנחת חוטא; (יד) שלא יתן עליה לבונה; (טו) שלא תאכל מנחת כוהן; (טז) שלא תאפה מנחה חמץ; (יז) שיאכלו הכוהנים שירי מנחות; (יח) שיביא כל נדריו ונדבותיו ברגל שפגע בו ראשון; (יט) שלא יאחר נדריו ונדבותיו ושאר דברים שהוא חייב בהן; (כ) להקריב כל הקרבנות בבית הבחירה; (כא) להביא קדשי חוצה לארץ לבית הבחירה; (כב) שלא לשחט קרבנות חוץ לעזרה; (כג) שלא להקריב קרבן חוץ לעזרה.

הלכות תמידין ומוספין. יש בכללן תשע עשרה מצוות שמונה עשרה מצוות עשה, ואחת מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) להקריב שני כבשים בכל יום עולות; (ב) להדליק אש על המזבח בכל יום; (ג) שלא לכבותה; (ד) להרים את הדשן בכל יום; (ה) להקטיר קטרת בכל יום; (ו) להדליק נרות בכל יום; (ז) שיקריב כוהן גדול מנחה בכל יום, והיא הנקראת חבתין; (ח) להוסיף שני כבשים עולות בשבת; (ט) לעשות לחם הפנים; (י) מוסף ראשי חדשים; (יא) מוסף הפסח; (יב) להקריב עמר התנופה; (יג) לספור כל איש ואיש שבועה שבועות מיום הקרבת העמר; (יד) מוסף עצרת; (טו) להביא שתי הלחם עם הקרבנות הבאות בגלל הלחם ביום עצרת; (טז) מוסף ראש השנה; (יז) מוסף יום צום; (יח) מוסף החג; (יט) מוסף שמיני עצרת.

הלכות פסולי המקדשין. יש בכללן שמונה מצוות שתי מצוות עשה, ושש מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) שלא לאכל קדשים שנפסלו ושהטל בהם מום; (ב) שלא לאכל פגול; (ג) שלא יותיר קדשים לאחר זמנן; (ד) שלא יאכל נותר; (ה) שלא יאכל קדשים

שְׁנַטְמָאוּ; (ו) שְׁלֹא יֹאכַל אָדָם שְׁנַטְמָא אֶת הַקָּדָשִׁים; (ז) לְשֹׂרֵף אֶת הַנּוֹתָר; (ח) לְשֹׂרֵף אֶת הַטְּמֵא.

הַלְּכוֹת עֲבוֹדַת יוֹם הַכַּפּוּרִים. מִצְוַת עֲשֵׂה אַחַת וְהִיא שְׂעִיעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה יוֹם הַכַּפּוּרִים כָּלוּ עַל הַסֵּדֶר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּפָּרָשָׁה אַחֲרֵי מוֹת, הַקִּרְבָּנוֹת וְהַדּוּוּיִין וְשְׁלוּחַ הַשָּׁעִיר וְשֹׂאֵר הָעֲבוּדָה.

הַלְּכוֹת מַעֲלִילָה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת אַחַת מִצְוַת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן: (א) לְשֹׁלֵם הַמוֹעֵל אֲשֶׁר חָטָא בַּתּוֹסֶפֶת חֹמֶשׁ וְקֶרֶבֶן, וְזֶה הוּא דִּין הַמוֹעֵל; (ב) שְׁלֹא לַעֲבֹד בַּקָּדָשִׁים; (ג) שְׁלֹא לָגֹז קָדָשִׁים.

נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַנִּכְלָלוֹת בַּסֵּפֶר זֶה, מֵאָה וּשְׁלוֹשׁ מֵהֵן שֶׁבַע וָאַרְבָּעִים מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ וַחֲמִשִּׁים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

סֵפֶר הַקִּרְבָּנוֹת

הַלְּכוֹתָיו שֵׁשׁ, וְזֶה הוּא סְדוּרָן: הַלְּכוֹת קֶרֶבֶן פֶּסַח, הַלְּכוֹת חֲגִיגָה, הַלְּכוֹת בְּכוֹרוֹת, הַלְּכוֹת שְׁגָגוֹת, הַלְּכוֹת מַחֲסֵרִי כִפָּרָה, הַלְּכוֹת תְּמוּרָה.

הַלְּכוֹת קֶרֶבֶן פֶּסַח. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שֵׁשׁ עֲשָׂרָה מִצְוֹת אַרְבַּע מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּים עֲשָׂרָה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן: (א) לְשַׁחֵט הַפֶּסַח בְּזִמְנוֹ; (ב) שְׁלֹא לִזְבֹּחַ אוֹתוֹ עַל הַחֵמֶץ; (ג) שְׁלֹא תִלֵּין אֱמוּרָיו; (ד) לְשַׁחֵט פֶּסַח שֵׁנִי; (ה) לֹאכֹל בָּשָׂר הַפֶּסַח עַל מִצֵּה וּמְרוֹר בְּלִילִי חֲמִשָּׁה עָשָׂר; (ו) לֹאכֹל בָּשָׂר פֶּסַח שֵׁנִי עַל מִצֵּה וּמְרוֹר בְּלִילִי חֲמִשָּׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי; (ז) שְׁלֹא יֹאכַל נֶאֱמָר וּמִבָּשָׂל; (ח) שְׁלֹא יוֹצִיא מִבֵּשֶׂר הַפֶּסַח חוּץ לַחֲבוּרָה; (ט) שְׁלֹא יֹאכַל מִמֶּנּוּ מִשְׁמֵד; (י) שְׁלֹא יֹאכִיל מִמֶּנּוּ לְתוֹשֵׁב אוֹ שְׂכִיר; (יא) שְׁלֹא יֹאכַל מִמֶּנּוּ עֶרֶל; (יב) שְׁלֹא יִשְׁבֹּר בּוֹ עֵצִים; (יג) שְׁלֹא יִשְׁבֹּר עֵצִים בַּפֶּסַח שֵׁנִי; (יד) שְׁלֹא יִשְׁאִיר מִמֶּנּוּ לַבֶּקֶר; (טו) שְׁלֹא יִשְׁאִיר מִפֶּסַח שֵׁנִי לַבֶּקֶר; (טז) שְׁלֹא יִשְׁאִיר מִבֵּשֶׂר חֲגִיגַת אַרְבָּעָה עָשָׂר עַד יוֹם שְׁלִישִׁי.

הַלְּכוֹת חֲגִיגָה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שֵׁשׁ מִצְוֹת אַרְבַּע מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּי מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן: (א) לְהִרְאוֹת פָּנֵי ה'; (ב) לֶחֶג בְּשִׁלּוּשָׁה רִגְלִים; (ג) לְשַׁמֵּחַ בְּרִגְלִים; (ד) שְׁלֹא יִרְאֶה רִיקָם; (ה) שְׁלֹא יַעֲזֹב לוֹי מִלְּשַׁמְחוֹ וּלְתֵן לוֹ מִתְּנוּתָיו בְּרִגְלִים; (ו) לְהַקְהִיל אֶת הָעָם בַּחֲגֵי הַסִּפּוֹת בְּמוֹצָאֵי שְׁמֹטָה.

הַלְּכוֹת בְּכוֹרוֹת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן חֲמִשׁ מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁלוֹשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן: (א) לְהַפְרִישׁ בְּכוֹרוֹת; (ב) שְׁלֹא יֹאכֹל בְּכוֹר תְּמִים חוּץ לִירוּשָׁלַיִם; (ג) שְׁלֹא יַפְדֶּה הַבְּכוֹר; (ד) לְהַפְרִישׁ מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה; (ה) שְׁלֹא יִגְאֹל מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. וְכָלֶלְתִּי הַמַּעֲשֵׂר עִם הַבְּכוֹר לְפִי שִׁמְעֵשָׂה שְׁנִיָּהֶם כְּאַחֵד, וְהַכָּתוּב כָּלָלוּ עִמּוֹ: שְׁנֵאמַר "וְאֶת-דָּמָם תִּזְרֹק" (ראה במדבר יח, יז) כִּף לְמָדוּ מִפִּי הַשְּׁמוּעָה, שְׁזֶה דָם מַעֲשֵׂר וְדָם בְּכוֹר.

הַלְּכוֹת שְׁגָגוֹת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן חֲמִשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן: (א) שְׂיִקְרִיב הִיחִיד קֶרֶבֶן חֲטָאת קְבוּעַ עַל שְׁגָגָתוֹ; (ב) שְׂיִקְרִיב אֶשֶׁם מִי שְׁלֹא נֹדַע לוֹ אִם חֲטָא אִם לֹא חֲטָא עַד שִׁיִּדְעַה לוֹ וַיָּבִיא חֲטָאתוֹ, וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא אֶשֶׁם תְּלוּי; (ג) שְׂיִקְרִיב הַחוּטָא אֶשֶׁם עַל עֲבֻרוֹת יְדוּעוֹת, וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא אֶשֶׁם וְדָאִי; (ד) שְׂיִקְרִיב הַחוּטָא קֶרֶבֶן עַל עֲבֻרוֹת יְדוּעוֹת, אִם הָיָה עֹשִׂיר בְּהֵמָה וְאִם הָיָה עֹנִי עוֹף אוֹ עֲשִׂירִית הָאִיפָה, וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא קֶרֶבֶן עוֹלָה וְיוֹרֵד; (ה) שְׂיִקְרִיבוּ הַסִּנְהֶדְרִין קֶרֶבֶן, אִם טָעוּ וְהוֹרוּ שְׁלֹא כִּהְלָכָה בְּאַחַת מִן הַחֲמוּרוֹת.

הַלְּכוֹת מַחֲסֵרִי כִפָּרָה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן אַרְבַּע מִצְוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטֶן:

(א) שְׁתַּקְרִיב הַזֶּבֶחַ כְּשֶׁתִּטְהַר קָרְבָּן; (ב) שְׁתַּקְרִיב הַיֹּלֶדֶת כְּשֶׁתִּטְהַר קָרְבָּן; (ג) שְׁיַקְרִיב הַזֶּבֶחַ כְּשִׁיטְהַר קָרְבָּן; (ד) שְׁיַקְרִיב מִצְרַע כְּשִׁיטְהַר קָרְבָּן. וְאַחֵר שְׁיַקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹתֶיהֶן, תִּגְמַר טַהֲרָתָן.

הַלְכוֹת תְּמוּרָה. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת אַחַת מִצְוַת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) שְׁלֹא יָמִיר; (ב) שְׁתַּהֲיֶה הַתְּמוּרָה קֹדֶשׁ, אִם הַמִּיר; (ג) שְׁלֹא יִשְׁנֶה הַקֹּדְשִׁים מִקֹּדֶשׁ לְקֹדֶשׁ. נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַנִּכְלָלוֹת בְּסֹפֶר זֶה, תִּשְׁעַ וּשְׁלוּשִׁים מֵהֶן עֲשָׂרִים מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְתִשְׁעַ עֲשָׂרָה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

סֵפֶר טַהֲרָה

הַלְכוֹתָיו שְׁמוֹנָה, וְזֶה הוּא סְדוּרָן: הַלְכוֹת טָמְאָת מֵת, הַלְכוֹת פָּרָה אֲדָמָה, הַלְכוֹת טָמְאָת צִרְעָת, הַלְכוֹת מְטֵמְאֵי מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב, הַלְכוֹת שְׂאֵר אַבוֹת הַטָּמְאוֹת, הַלְכוֹת טָמְאָת אֲכָלִין, הַלְכוֹת כְּלִים, הַלְכוֹת מַקְוֹת.

הַלְכוֹת טָמְאָת מֵת. מִצְוַת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא דִּין טָמְאָת מֵת.

הַלְכוֹת פָּרָה אֲדָמָה. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) דִּין פָּרָה אֲדָמָה; (ב) דִּין טָמְאָת מִי נִדָּה וְטַהֲרָתָן.

הַלְכוֹת טָמְאָת צִרְעָת. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שְׁמוֹנָה מִצְוֹת שֵׁשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּי מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) לְהוֹרוֹת בְּצִרְעָת אָדָם כְּדִינָהּ הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה; (ב) שְׁלֹא יִקַּץ סִימָנֵי טָמְאָה; (ג) שְׁלֹא יִגְלַח הַנֶּתֶק; (ד) שִׁיחָא הַמִּצְרַע מִפְּרָסָם בְּקִרְיַעַת בְּגָדָיו וּפְרִיעַת רֹאשׁוֹ וְעִטִּיהָ עַל שִׁפְסָם; (ה) טַהֲרַת צִרְעָת; (ו) שְׁיִגְלַח הַמִּצְרַע אֶת כָּל שְׁעָרוֹ כְּשִׁיטְהַר; (ז) דִּין צִרְעָת הַבֶּגֶד; (ח) דִּין צִרְעָת הַבֵּית.

הַלְכוֹת מְטֵמְאֵי מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב. יֵשׁ בְּכָלֶלָן אַרְבַּע מִצְוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) דִּין טָמְאָת נִדָּה; (ב) דִּין טָמְאָת יוֹלֶדֶת; (ג) דִּין טָמְאָת זָכָה; (ד) דִּין טָמְאָת זֵב.

הַלְכוֹת שְׂאֵר אַבוֹת הַטָּמְאוֹת. יֵשׁ בְּכָלֶלָן שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) דִּין טָמְאָת נִבְלָה; (ב) דִּין טָמְאָת שֶׁרֶץ; (ג) דִּין טָמְאָת שְׂכַבַת זֶרַע. וְעִבּוּדָה זָרָה מְטֵמְאָה כְּשֶׁרֶץ, וְטָמְאָתָהּ מִדְּבָרֵי סוּפְרִים.

הַלְכוֹת טָמְאָת אֲכָלִין. מִצְוַת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא דִּין טָמְאָת מִשְׁקִין וְאֲכָלִין וְהַכְּשָׁרָן.

הַלְכוֹת כְּלִים. עֲנִיֵּן אֵלּוּ הַהֲלָכוֹת לִידַע כְּלִים שְׁמַקְבְּלִין טָמְאָה מִכָּל אֵלּוּ הַטָּמְאוֹת, וְכִלִּים שְׁאִינָן מִטָּמְאִין, וְכִיצַד מְטֵמְאִין הַכְּלִים וּמְטֵמְאִין.

הַלְכוֹת מַקְוֹת. מִצְוַת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא שְׁיִטְבֹּל כָּל טָמֵא בְּמֵי מַקְוָה וְאַחֵר כֶּךָ יִטְהַר.

נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצְוֹת הַנִּכְלָלוֹת בְּסֹפֶר זֶה, עֲשָׂרִים מֵהֶן שְׁמוֹנֶה עֲשָׂרָה מִצְוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּי מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

סֵפֶר נִזְקִים

הַלְכוֹתָיו חֲמֵשׁ, וְזֶה הוּא סְדוּרָן: הַלְכוֹת נִזְקֵי מָמוֹן, הַלְכוֹת גִּנְבָּה, הַלְכוֹת גְּזֵלָה וְאַבְדָּה, הַלְכוֹת חֹבֶל וּמִזִּיק, הַלְכוֹת רוֹצֵחַ וּשְׁמִירַת נַפְשׁ.

הַלְכוֹת נִזְקֵי מָמוֹן. יֵשׁ בְּכָלֶלָן אַרְבַּע מִצְוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן: (א) דִּין הַשּׁוֹר; (ב) דִּין הַהֶבְעֵר; (ג) דִּין הַבוֹר; (ד) דִּין הַהִבְעָרָה.

הלכות גנבה. יש בכללן שבע מצוות שתי מצוות עשה, וחמש מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) שלא לגנב ממון; (ב) דין הגנב; (ג) לצדק המאזנים עם המשקלות; (ד) שלא יעשה עול במדות ובמשקלות; (ה) שלא יהיה לאדם אבן ואבן איפה ואיפה, אף על פי שאינו לוקח ונותן בהם; (ו) שלא יסיג גבול; (ז) שלא לגנב נפשות.

הלכות גזלה ואבדה. יש בכללן שבע מצוות שתי מצוות עשה, וחמש מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) שלא לגזול; (ב) שלא לעשוק; (ג) שלא לחמד; (ד) שלא להתאוות; (ה) להשיב את הגזלה; (ו) שלא יתעלם מן האבדה; (ז) להשיב האבדה.

הלכות חובל ומזיק. מצוות עשה אחת, והיא דין חובל בחברו או מזיק ממון חברו.

הלכות רוצח ושמירת נפש. יש בכללן שבע עשרה מצוות שבע מצוות עשה, ועשר מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) שלא לרצח; (ב) שלא לקח כפר לנפש רוצח, אלא יומת; (ג) להגלות הרוצח בשגגה; (ד) שלא לקח כפר למחייב גלות; (ה) שלא יומת הרוצח כשירצח, קדם עמידה בדין; (ו) להציל הנרדף בנפשו שלרודף; (ז) שלא לחוס על הרודף; (ח) שלא לעמד על דם; (ט) להפריש ערי מקלט ולכונן להם הדרך; (י) לערף את העגלה בנחל; (יא) שלא יעבד באותה קרקע ולא תזרע; (יב) שלא לשום דמים; (יג) לעשות מעקה; (יד) שלא יכשיל תמים בדרך; (טו) לפרק עם מי שנכשל בדרך; (טז) לטען עמו; (יז) שלא יניחנו בדרך נבהל במשאו וילך לו.

נמצאו כל המצוות הנכללות בספר זה, שש ושלושים מהן שש עשרה מצוות עשה, ועשרים מצוות לא תעשה.

ספר קנין

הלכותיו חמש, וזה הוא סדורן: הלכות מכירה, הלכות זכיה ומתנה, הלכות שכנים, הלכות שלוחין ושתפין, הלכות עבדים.

הלכות מכירה. יש בכללן חמש מצוות אחת מצוות עשה, וארבע מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) דין מקח וממכר; (ב) שלא יונה במקח וממכר; (ג) שלא יונה בדברים; (ד) שלא יונה גר צדק בממונו; (ה) שלא יונהו בדברים.

הלכות זכיה ומתנה. ענין אלו ההלכות לידע דין זוכה מן ההפקר היאך יקנה ובמה יקנה, ודין נותן מתנה ומקבל ואיזו מתנה חוזרת ואיזו אינה חוזרת.

הלכות שכנים. ענין אלו ההלכות לידע דין חלוק הקרקעות בין השתפין, והרחקת נזקי כל אחד מהם משכנו ומבעל המצר שלו, ודין בעל המצר.

הלכות שלוחין ושתפין. ענין אלו ההלכות לידע דין שלוחו שלאדם ושתפו, ומשפטיהן במקחן וממכרן ובהפסדן ושכרן.

הלכות עבדים. יש בכללן שלוש עשרה מצוות חמש מצוות עשה, ושמונה מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) דין קנין עבד עברי; (ב) שלא ימכר ממכרת עבד; (ג) שלא יעבידנו בפרך; (ד) שלא נניח גר תושב לרדות בו בפרך; (ה) שלא נעבד בו עבודת עבד; (ו) להעניק לו בצאתו חפשי; (ז) שלא יצא ריקם; (ח) לפדות אמה עבריה; (ט) ליעדה; (י) שלא תמכר; (יא) לעבד בעבד כנעני לעולם, אלא אם הפיל לו אדוניו אחד מראשי אבריו; (יב) שלא להסגיר עבד שברח מחוצה לארץ לארץ ישראל; (יג) שלא להונות עבד זה הנצול אלינו.

נמצאו כל המצוות הנכללות בספר זה, שמונה עשרה שש מהן מצוות עשה, ושתיים עשרה מצוות לא תעשה.

ספר משפטים

הלכותיו חמש, וזה הוא סדורן: הלכות שכירות, הלכות שאלה ופקדון, הלכות מלוה ולוה, הלכות טוען ונטען, הלכות נחלות.

הלכות שכירות. יש בכללן שבע מצוות שלוש מצוות עשה, וארבע מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) דין שכיר ושומר שכר; (ב) לתן שכר שכיר ביומו; (ג) שלא יאחר שכר שכיר אחר זמנו; (ד) שיאכל השכיר מן המחבר שיעשה בו; (ה) שלא יאכל השכיר מן המחבר שלא בשעת גמר מלאכה; (ו) שלא יוליד השכיר בידו יתר על מה שאכל; (ז) שלא יחסם שור בדישו, וכן שאר הבהמה.

הלכות שאלה ופקדון. יש בכללן שתי מצוות עשה: (א) דין השואל; (ב) דין שומר חנם.

הלכות מלוה ולוה. יש בכללן שתיים עשרה מצוות ארבע מצוות עשה, ושמונה מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) להלוות לעני ומד; (ב) שלא יגש אותו; (ג) לנגש את הנכרי; (ד) שלא ימשכן בעל חוב בזרוע; (ה) להחזיר המשכון לבעליו, בזמן שהוא צריך לו; (ו) שלא יאחר המשכון מבעליו העני, בעת שהוא צריך לו; (ז) שלא יחבל אלמנה; (ח) שלא יחבל פלים שעושין בהן אכל נפש; (ט) שלא יתן המלוה ברבית; (י) שלא ילוה הלוה ברבית; (יא) שלא יתעסק אדם בין מלוה ולוה ברבית, לא יעיד ביניהם ולא יכתב שטר ולא יערב; (יב) ללוות מן הנכרי ולהלוותו ברבית.

הלכות טוען ונטען. מצות עשה אחת, והיא דין טוען ומודה או כופר.

הלכות נחלות. מצות עשה אחת, והיא דין סדר נחלות.

נמצאו כל המצוות הנכללות בספר זה, שלוש ועשרים מהן אחת עשרה מצוות עשה, ושתיים עשרה מצוות לא תעשה.

ספר שופטים

הלכותיו חמש, וזה הוא סדורן: הלכות סנהדרין והענשין המסורין להם, הלכות עדות, הלכות ממרים, הלכות אבל, הלכות מלכים ומלחמות.

הלכות סנהדרין והענשין המסורין להם. יש בכללן שלושים מצוות עשר מצוות עשה, ועשרים מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) למנות שופטים; (ב) שלא למנות דין שאינו יודע דרך המשפט; (ג) לנטות אחרי רבים, אם נחלקו השופטים; (ד) שלא להרג אם רבו המחיבין באיש אחד, עד שיהיו יתר שנים; (ה) שלא ילמד חובה מי שלמד זכות בדיני נפשות; (ו) להרג בסקלה; (ז) להרג בשרפה; (ח) להרג בסוף; (ט) להרג בחנק; (י) לתלות; (יא) לקבר הנהרג ביום הריגתו; (יב) שלא תלין נבלתו; (יג) שלא להחיות מכשף; (יד) להלקות לרשע; (טו) שלא יוסיף בהפית הלוקה; (טז) שלא להרג נקי באמדין הדעת; (יז) שלא לענש אנוס; (יח) שלא לחוס על הורג חברו או חובל בו; (יט) שלא לרחם על הדל בדין; (כ) שלא להדר גדול בדין; (כא) שלא להטות הדין על בעל עברות, אף על פי שהוא חוטא; (כב) שלא לעול משפט; (כג) שלא להטות משפט גר יתום;

(כד) לשפט בצדק; (כה) שלא ליראה בדין מאיש זרוע; (כו) שלא לקח שחד; (כז) שלא לשא שמע שוא; (כח) שלא לקלל הדיינין; (כט) שלא לקלל הנשיא; (ל) שלא לקלל אדם משאר בני ישראל הפשרים.

הלכות עדות. יש בכללן שמונה מצוות שלוש מצוות עשה, וחמש מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) להעיד בבית דין למי שיודע לו עדות; (ב) לדרש ולחקר העדים; (ג) שלא יורה העד בדין זה שהעיד עליו, בדיני נפשות; (ד) שלא יקום דבר בעדות אחד; (ה) שלא יעיד בעל עברה; (ו) שלא יעיד קרוב; (ז) שלא להעיד בשקר; (ח) לעשות לעד זומם כאשר זמם.

הלכות ממרים. יש בכללן תשע מצוות שלוש מצוות עשה, ושש מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) לעשות על פי התורה שיאמרו בית דין הגדול; (ב) שלא לסור מדבריהם; (ג) שלא להוסיף על התורה, לא במצוות שבכתב ולא בפרושן שלמדנו מפי השמועה; (ד) שלא לגרע מן הכל; (ה) שלא לקלל אב ואם; (ו) שלא להכות אב ואם; (ז) לכבד אב ואם; (ח) ליראה מאב ואם; (ט) שלא יהיה הבן סורר ומורה על קול אביו ואמו.

הלכות אבל. יש בכללן ארבע מצוות אחת מצות עשה, ושלוש מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) להתאבל על הקרובים, ואפלו כוהן מטמא ומתאבל על הקרובים. ואין אדם מתאבל על הרוגי בית דין; ולפי זה כללתי הלכות אלו בספר זה, שהן מעין קבורה ביום מיתה שהיא מצות עשה. (ב) שלא יטמא כוהן גדול לקרובים; (ג) שלא יכנס עם המת באהל; (ד) שלא יטמא כוהן הדיוט לנפש אדם אלא לקרובים בלבד.

הלכות מלכים ומלחמות. יש בכללן שלוש ועשרים מצוות עשר מצוות עשה, ושלוש עשרה מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) למנות מלך מירשאל; (ב) שלא ימנה מקהל גרים; (ג) שלא ירבה לו נשים; (ד) שלא ירבה לו סוסים; (ה) שלא ירבה לו כסף וזהב; (ו) להחרים שבעה עממים; (ז) שלא להחיות מהן נשמה; (ח) למחות זרעו שלעמלק; (ט) לזכר מה שעשה עמלק; (י) שלא לשבח מעשיו הרעים ואריבתו בדרך; (יא) שלא לשכן בארץ מצרים; (יב) לשלח שלום ליושבי העיר כשצרים עליה, ולדון בה כאשר מפרש בתורה, אם תשלים ואם לא תשלים; (יג) שלא לדרש שלום מעמון ומואב בלבד, כשצרים עליהן; (יד) שלא להשחית אילני מאכל במצור; (טו) להתקין יד שיצאו בו בעלי המחנה להפנות בו; (טז) להתקין יתד לחפור בו; (יז) למשח כוהן לדבר באזני אנשי הצבא בשעת המלחמה; (יח) להיות מארס ובונה בנין ונוטע כרם שמחין בקנינים שנה תמימה, ומחזירין אותן מן המלחמה; (יט) שלא יעבר עליהן דבר, ולא יצאו אפלו לצרכי העיר וצרכי הגדוד ודומה להן; (כ) שלא לערץ ולחזר לאחור בשעת מלחמה; (כא) דין יפת תאר; (כב) שלא תמכר יפת תאר; (כג) שלא יכבשנה לעבדות אחר שנבעלה.

נמצאו כל המצוות הנכללות בספר זה, ארבע ושבעים מהן שבע ועשרים מצוות עשה, ושבע וארבעים מצוות לא תעשה.

ונמצאו כל ההלכות שלארבעה עשר ספר, שלוש ושמנים הלכות.

ועתה אתחיל לבאר משפטי כל מצוה ומצוה וכל הדיינין הנגללין עמה מענינה על סדר ההלכות, בעזרת שדי.